

TNK 136 WG8 DATEX II

Zpráva o činnosti za rok 2018

Datum:	3. prosince 2018
Zpracoval:	Ing. Jan Vlčinský
Zpracováno pro:	SILMOS s.r.o. Křižíkova 70, 612 00 Brno, Královo Pole

TNK 136 WG8 DATEX II Zpráva o činnosti za rok 2018	1
1 Úvod	2
2 Přehled norem.....	3
2.1 Norma formátu (16157 část 1-7, 8).....	3
2.2 Norma protokolů výměny (ISO/TS 19468)	4
1.1 Normy pro Řízení dopravy ve městech (WG17)	4
2 Obecný přístup k připomínkování a hlasování	4
2.3 Při revizích norem přechod z TS na EN.....	4
2.4 Umírněná aktivní účast ČR	4
2.5 Obecná stanoviska k hlasování.....	5
3 Národní aktivity v roce 2018	5
3.1 NAT a připomínkování	5
3.2 ITS Pedie	5
2.1 Účast na DATEX User Forum 2018 v Utrechtu	5
3 Konkrétní práce na národních implementacích	5
4 Přehled souvisejících nařízení EK	6
5 Plán aktivit na rok 2019	6
6 Závěry	6

1 Úvod

Tato zpráva popisuje činnost gestora v pracovní skupině WG8, která řeší DATEX II.

DATEX II je především formát (dokončuje se i protokol výměny) pro téma výměny dopravních informací s důrazem na šíři vyjadřovacích možností přenášených dat, nejčastěji užívané pro komunikaci mezi DIC a případně při poskytování dat z DIC provozovatelům informačních služeb.

TNK 136 je technická normalizační komise, fungující v rámci ÚNMZ.

CEN TC 278 je technická komise při CEN, která řeší telematické aplikace.

WG8 je pracovní skupina, která se v této technické komisi zabývá tématem DATEX II.

Úlohou gestora je zastupovat národní zájmy při tvorbě a přejímání norem, tvořených v této pracovní skupině.

2 Přehled norem

Existují dvě skupiny DATEX II norem, první, "klasická", se zabývá definicí modelu pro popis událostí a informací v silniční dopravě a jeho reprezentací ve formátech (typicky XML).

Druhá norma se dokončuje a řeší proces výměny, tedy protokol.

2.1 Norma formátu (16157 část 1-7, 8)

Anglicky: Intelligent transport systems - DATEX II data exchange specifications for traffic management and information - Part #

Česky: Inteligentní dopravní systémy - Specifikace výměnného formátu DATEX II pro řízení dopravy a dopravní informace - Část #

TS normy mají číslo: CEN TS 16157-# EN normy mají mít číslo: CEN EN 16157-#

#	TS	EN	Zkrácený název	Pozn
1	2011	(2018)	Obecný rámec a architektura	
2	2011	(2018)	Označování pozice (polohy)	
3	2011	(2018)	Publikace situace	
4	2013	(2019)	Proměnné dopravní značení	
5	2013	(2019)	Měřená a vypočtená data	
6	2015		Parkování	
7	-	(2018)	Společné datové prvky	z části 1
8	-	-	Řízení dopravy ve městech - Datový slovník	NWI k vydání 2019/20
9	-	-	Řízení dopravy ve městech - Protokoly	NWI k vydání 2019/20

Tab 1: Přehled norem 16157

2.2 Norma protokolů výměny (ISO/TS 19468)

Ve spolupráci s ISO TC 208 WG9 se již několik let vyvíjí norma na téma protokolu výměny informací.

Norma je nyní ve stádiu schvalovaného FDIS.

Koncepce je podobně systematická jako u modelu a formátů, tedy popisuje na vysoké úrovni různé vzorce výměny a následně má umožnit definovat jejich konkrétní implementaci.

1.1 Normy pro Řízení dopravy ve městech (WG17)

Ve spolupráci s WG17 a především v rámci projektové položky P1709 a P1710 jsou vyvíjeny části 8 a 9.

Část 8 má dílčí vliv i na předchozí části (mírné úpravy modelu, aby zohlednil i specifika města), které budou dle všeho zapracovány formou corrigendum.

Část 9 se zabývá protokolem výměny.

Tyto položky jsou (jako projektové položky) vyvíjeny poměrně rychle a jejich přijetí se dá předpokládat v roce 2019 či 2020.

U těchto norem je zatím otevřenou otázkou, kdo bude jejich "vlastníkem" a bude tedy zodpovědný za jejich budoucí aktualizaci. Půjde buď o WG17 nebo WG8.

2 Obecný přístup k připomínkování a hlasování

Všechna hlasování a připomínkování probíhají zhruba podobně na základě následujících principů.

2.3 Při revizích norem přechod z TS na EN

Obecně lze říci, že všechny části normy jsou v Evropském měřítku postupně nasazovány a jejich další užití je vyžadováno řadou směrnic.

Proto při všech revizích je navrhováno přejít z TS na EN (norma), protože jde opravdu o normy, které jsou ověřeny praktickým použitím. Toto se týká i nové části normy číslo 7, která vznikla při revizi vyčleněním společných datových typů.

2.4 Umírněná aktivní účast ČR

Při návrhu pracovních položek je vždy zapotřebí najít dostatečný počet zemí, které se přihlásí k aktivní účasti na tvorbě.

V ČR zatím není zvykem, aby stát sám aktivně přistupoval k tvorbě nových norem a neposkytuje k tomu potřebnou projektovou podporu, proto není reálné přijmout roli vedoucího kterékoliv položky, je možné se ale přihlásit jako aktivní spolutvůrce, který předložené návrhy jiných tvůrců pečlivě studuje, připomínkuje a jinak se účastní při řešení dílčích problémů.

Proto je zvolena strategie se v případě, že některá z položek je výrazně zajímavá pro naše nasazení, nebo má obecný význam a hrozí nedostatek aktivních účastníků, přihlásit se jako aktivní země a to formou komentování.

2.5 Obecná stanoviska k hlasování

Ve všech hlasováních tedy:

- podporujeme zavedení revize formou EN
- s návrhem pracovních položek i dalších fází souhlasíme, v případě že existují připomínky, tak je uvedeme jako komentáře, stanovisko však zůstává kladné.
- normy pro WG17 (řízení dopravy ve městech) jsou také považovány za potřebné.

3 Národní aktivity v roce 2018

3.1 NAT a připomínkování

Národní aplikační tým ve složení Petr Bureš, David Bárta, Eva Gelová a Marek Ščerba se zapojil buď přímo studiem návrhů, nebo oponováním navržených stanovisek.

3.2 ITS Pedie

Souběžný projekt ITS Pedie realizuje znalostní systém, resp. určitou formu "wiki" na téma ITS. Účast v tomto projektu byla pro mne velmi přínosná mj. proto, že DATEX II je jako přístup k řešení poměrně přehledný, užívaný a současně má přesahy do dalších oborů (ALERT-C, TPEG apod.). V rámci práce na ITS Pedii heslech se vyjasnila širší souvislosti.

2.1 Účast na DATEX User Forum 2018 v Utrechtu

Na jaře jsme se účastnili DATEX User Forum v Utrechtu, měli jsme samostatné prezentace na témata:

- Národní přístupový bod
- Doporučení k užívání URI při označování formátů, protokolů, poskytovatelů a zdrojů

3 Konkrétní práce na národních implementacích

Je opravdu potěšující, že výrazně přibývá národních aktivit s užitím DATEX II, protože tímto teprve prokazuje předchozí úsilí svou užitnou hodnotu.

Z projektů, o kterých vím (protože jsme se jich nějakou formou účastnil) a které s DATEX II zacházejí mohu uvést např.:

- VARS: návrhy dalších profilů pro NDIC.

- ŘSD: Zastupování v projektu CROCODILE 2, návrh import dat od zahraničních partnerů do NDIC, podpora harmonizace a poskytování dat z NDIC do zahraničí.
- CDV: Prototyp infrastruktury pro nominovanou osobu, sledující realizaci delegovaných nařízení 885/2013 a 886/2013.

4 Přehled souvisejících nařízení EK

Evropská komise vydala řadu nařízení, které přímo či nepřímo souvisí s užíváním DATEX II. Jde zejména (výčet nemusí být zcela úplný, názvy jsou zkráceny):

- 885/2013: Parkování nákladních vozidel
- 886/2013: Informace související s bezpečností provozu (SRTI)
- 962/2015: Poskytování informačních služeb v reálném čase (RTTI)

Zatímco první dvě jsou velmi konkrétně aplikačně zaměřené, poslední je naopak velmi široká a řeší koncepčně systémovou podporu pro zpřístupnění existujících informací formou jejich dokumentace, zřízení registru a povinnosti existující informace v rukou státu poskytovat.

5 Plán aktivit na rok 2019

V roce 2019 se očekává:

- pokračování intenzivního připomínkování revidovaných norem
- účast na standardních jednáních WG8 (pravděpodobně budou vyjíměčně 3 místo 2)
- případná účast na jednáních TC 278 TMG a SG
- pokud to zdroje dovolí, účast na projektu CROCODILE

6 Závěry

DATEX II je velmi užívaná norma, je požadována řadou nařízení EK, implementována v řadě zemí Evropy, v ČR se objevují další reálné implementace.

Současně lze říci, že se stávající norma osvědčila a v rámci revize se aktualizuje (s očekávaným nasazením do praxe v horizontu několika málo let). Počet částí normy postupně roste a dá se očekávat průběžně rostoucí počet vytvářených či aktualizovaných norem.

Stávající NAT je aktivní, má přehled a poskytuje základní podporu při připomínkování.

V roce 2019 se dá očekávat vydání dalších částí revidovaných norem a jejich přijetí do soustavy ČSN.